



2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Γ' Γενικού Λυκείου
Γενικής Παιδείας

Σάββατο 08 Απριλίου 2023 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Το κείμενο παρουσιάζει πρόσφατες αλλαγές στον τουριστικό τομέα στην Ελλάδα. Αναλυτικότερα, οι παρεχόμενες υπηρεσίες αναβαθμίζονται, για να προσελκύσουν πλουσιότερους τουρίστες του εξωτερικού. Έτσι, ανακαινίζονται με εντυπωσιακό τρόπο εγκαταλελειμμένα ξενοδοχεία και πολυτελή καταλύματα. Λόγω αυτού αναμένεται μεγάλα τουριστικά πλήθη να αποκλείσουν την Ελλάδα ως προορισμό και γεννάται ελπίδα για δημιουργία ποιοτικών υποδομών. Παράλληλα, όμως, στερείται από φτωχούς γηγενείς η δυνατότητα διακοπών σε υψηλής δημοτικότητας τουριστικά θέρετρα, όπου πάμπλουτοι επισκέπτες απολαμβάνουν υπηρεσίες ευτελούς ψυχαγωγίας, πρόβλημα που, κατά τον συγγραφέα, θα λυθεί, αν επιστρατευθούν προσεκτικά σχεδιασμένες, πρωτότυπες κρατικές πρωτοβουλίες και όχι αναχρονιστικές λύσεις.

ΘΕΜΑ Β

B1.

- α. Σωστό.
- β. Λάθος.
- γ. Λάθος.
- δ. Λάθος.
- ε. Σωστό.



B2.

- i) χρήση γ' ενικού και πληθυντικού ρηματικού προσώπου - η χρήση αυτού του προσώπου προσδίδει στον λόγο επιστημότητα, ουδετερότητα και αντικειμενικότητα, αφού παρουσιάζονται ευρέως αποδεκτές αλήθειες (**Πρόκειται, με άλλα λόγια, για ... επενδύσεών τους**) / χρήση Παθητικής σύνταξης, που αναδεικνύει την αντικειμενικότητα του συγγραφέα και προσδίδει επιστημότητα στον λόγο (**Το φαινόμενο εξαπλώνεται ... έχει ήδη εμφανιστεί ... προσαρμόζονται ... έχει εμφανιστεί**)
- ii) χρήση ρημάτων α' ενικού προσώπου, που δηλώνουν άγνοια, αμφιβολία, επιφύλαξη (**δεν ξέρω, φοβάμαι**), που προσδίδουν στον λόγο υποκειμενική χροιά και εξομολογητικό τόνο αλλά και που μαρτυρούν την πρόθεση του συγγραφέα να καταθέσει προσωπικές απόψεις / χρήση παρενθέσεων για τη διατύπωση προσωπικών σχολίων, που προσδίδουν στην προσέγγιση του θέματος υποκειμενικό χαρακτήρα (**και συχνά κακόγουστο**), (**δηλαδή λιγότερο όμορφους**).

- B3. α. Άλλωστε και η Αθήνα «βουλιάζει», με την Ακρόπολη να δέχεται πάνω από 16.000 επισκέπτες καθημερινά: **αριθμητικό δεδομένο** / Ποτέ στο παρελθόν δεν γίνονταν τόσες απευθείας πτήσεις από τις ΗΠΑ, ενώ δεν έχουν τέλος οι διάσημοι του κόσμου που εκθειάζουν την επίσκεψή τους στην Ελλάδα: **γεγονός** / Ήδη έχει εμφανιστεί ένα ολόκληρο οικοσύστημα αποτελούμενο από «βίλλα μάνατζερς», ιδιωτικούς σεφ, ανιματέρ, ειδικούς εκπαιδευτές για παιδιά, οδηγούς κλπ, ενώ οι παραδοσιακές ταβέρνες δίνουν την θέση τους σε εστιατόρια υψηλής γαστρονομίας: **για παράδειγμα, το σεβίτσε εκτοπίζει την χωριάτικη σαλάτα: παραδείγματα.**

Τα **τεκμήρια** αποτελούν επεξεργασμένα στοιχεία, που χρησιμοποιούνται ως αποδείξεις. Επιλέγονται προσεκτικά από τον συγγραφέα, γιατί τον βοηθούν να αποδείξει την ορθότητα των θέσεων του, συνδέοντάς τες με στοιχεία από την πραγματικότητα. Η χρήση αξιόπιστων και εξακριβωμένων τεκμηρίων ενισχύει την προσπάθεια του συγγραφέα να επικαλεστεί τη λογική του αναγνώστη και να τον πείσει για τα γραφόμενα.



B3. β. Πράγματι, ο συγγραφέας του κειμένου Β' επιβεβαιώνει και προεκτείνει όσα αναφέρονται στο κείμενο Α'. Αναλυτικότερα, επιβεβαιώνει τα στοιχεία που δίνει ο συγγραφέας του κειμένου Α' για αυξημένη προσέλευση ξένων τουριστών στην Ελλάδα (*η Ελλάδα αυτό το καλοκαίρι «βούλιαξε» ... για τον Αύγουστο / για να διαπιστώσει κανείς ... από τις ΗΠΑ*). Επίσης, επιβεβαιώνει τα τεράστια προβλήματα που επιφέρει η ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη (*ένα μεγάλο μέρος των ελληνικών νοικοκυριών να αποκλειστεί εξαιτίας των υψηλών τιμών από συγκεκριμένους προορισμούς ... φαινόμενα αισχροκέρδειας ... έλλειψη υποδομών ... απουσία χώρων στάθμευσης ... ανεξέλεγκτη χρήση ιδιωτικών οχημάτων ... προβληματική υδροδότηση και ηλεκτροδότηση (κυρίως στα νησιά) ... απουσία σχεδιασμού για τη διαχείριση των απορριμμάτων / ασυγκράτητη ανοικοδόμηση ... αφόρητη κίνηση ... προβλήματα ύδρευσης και αποχέτευσης ... συσσώρευση των σκουπιδιών και απελπιστική ανεπάρκεια των υποδομών ... όσο επεκτείνεται ο VIP τουρισμός, τόσο θα αυξάνεται ο αριθμός των ανθρώπων που θα χάνουν τη δυνατότητα των διακοπών στη θάλασσα*). Βέβαια, ο συγγραφέας του κειμένου Β' προεκτείνει όσα αναφέρονται στο κείμενο Α', αφού, ενώ στο κείμενο Α' προτείνεται γενικά και αόριστα η υιοθέτηση στοχευμένων και πρωτότυπων κρατικών πολιτικών, ο συγγραφέας του κειμένου Β' παρουσιάζει ως λύση την υιοθέτηση ενός συγκεκριμένου βιώσιμου μοντέλου ανάπτυξης, που θα στηριχθεί στο περιβάλλον, την ιστορία και τον πολιτισμό και θα υλοποιηθεί με πολιτικές που θα σέβονται το οικοσύστημα, τις τοπικές κοινωνίες και τα δικαιώματα όσων εργάζονται στην τουριστική βιομηχανία (*η τουριστική βιομηχανία ... τοπικής κοινωνίας / Η διαχείριση της νέας ... μάτια μας*).

ΘΕΜΑ Γ

Το ποίημα αναφέρεται στα οφέλη που αποκομίζουν οι άνθρωποι από τα ταξίδια. Αναλυτικότερα, το ποιητικό υποκείμενο αγναντεύει τη θάλασσα και βλέπει ένα καράβι να ταξιδεύει, όπως πιστοποιεί η εικόνα *«αλαργινό καράβι μου, με τα χρυσά σου φώτα»*, σε μεγάλη απόσταση, στοιχείο που δηλώνεται με την εντυπωσιακή *προσωποποίηση (στου απείρου ... αγκαλιά)*. Εύχεται να βρεθεί στην πλώρη του, για να κάνει ένα λυτρωτικό ταξίδι, που θα το βοηθήσει να αναπολήσει τα όνειρα που έκανε



2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

σε νεανική ηλικία, ένα ταξίδι που θα το κρατήσει μακριά από τα προβλήματα και τις έγνοιες της καθημερινότητας και θα το κάνει να νιώσει τόσο ήρεμο, που να μην θέλει ποτέ να γυρίσει πίσω, κατάσταση που προβάλλεται με τις **μεταφορές (η τρικυμία στη ζωή να παύει, πέτρα να ρίχνω πίσω)**. Μάλιστα, το ποιητικό υποκείμενο επιθυμεί τόσο απεγνωσμένα να μπει στο καράβι, για να απαλλαγεί από την απέραντη δυστυχία του (που δίνεται εμφατικά με την **υπερβολή την αιώνια θλίψη μου**), που δεν το νοιάζει ο προορισμός του ταξιδιού και δεν το ανησυχεί το ενδεχόμενο το ταξίδι να είναι χωρίς γυρισμό, όπως φαίνεται από το **σχήμα επαναφοράς (δίχως να ... και δίχως να)**. Θα τολμούσε κανείς να υποστηρίξει, βασιζόμενος στους δύο τελευταίους στίχους και στον **τίτλο (Τελευταίο ταξίδι)**, ότι το ποίημα μπορεί να έχει αλληγορικό χαρακτήρα και ότι το τελευταίο ταξίδι μπορεί να είναι ο θάνατος του ποιητικού υποκειμένου, που θα το απαλλάξει οριστικά από τα προβλήματα και τις δυσκολίες της ζωής.

Διαβάζοντας το ποίημα, νιώθω γλυκιά νοσταλγία για τα όμορφα συναισθήματα που δημιουργούν τα ταξίδια στους ανθρώπους και ανυπομονησία να ταξιδέψω και να ξαναβιώσω και εγώ παρόμοια συναισθήματα. Νιώθω, επίσης, αισθήματα μελαγχολίας και θλίψης για τους ανθρώπους που, όπως και το ποιητικό υποκείμενο, είναι δυστυχισμένοι στη ζωή τους και χρειάζεται να αποδράσουν από την καθημερινότητά τους, για να την αντέξουν.

ΘΕΜΑ Δ

Κυρίες και κύριοι,

Σας ευχαριστώ πολύ για την ευκαιρία που μου δίνετε, από το βήμα αυτό, να εκφράσω την άποψή μου για το φαινόμενο που, εύστοχα, έχουμε χαρακτηρίσει «βαριά βιομηχανία της χώρας μας», δηλαδή την τουριστική ανάπτυξη.

Πρόλογος: Είναι αλήθεια ότι η ελληνική οικονομία στηρίζεται, εδώ και πολλά χρόνια και σε πολύ μεγάλο βαθμό, στην τουριστική ανάπτυξη. Έτσι, όλο και περισσότερες διαφημιστικές εκστρατείες διοργανώνονται από τους αρμόδιους φορείς για την προώθηση του ελληνικού τουρισμού. Τα αποτελέσματα αυτών είναι θεαματικά, καθώς τεράστια τουριστικά πλήθη συρρέουν κάθε χρόνο στη χώρα μας, για να απολαύσουν το «όμορφο ελληνικό καλοκαίρι». Ωστόσο, όσο κερδοφόρα και αν είναι η κατάσταση αυτή, δεν παύει να προκαλεί έντονο προβληματισμό, αφού επιφέρει σημαντικά προβλήματα στη χώρα και τους κατοίκους της. Κάποια από τα προβλήματα αυτά, τα οποία



2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

αντιμετώπισα και εγώ σε πρόσφατες διακοπές που έκανα με τους γονείς μου, θα αναφέρω στη συνέχεια της ομιλίας μου.

Απάντηση α' ερωτήματος:

Προβλήματα που προκαλεί η υπέρμετρη τουριστική ανάπτυξη της χώρας:

- επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον (άναρχη και κακόγουστη δόμηση, ρύπανση, αύξηση όγκου απορριμμάτων, αποψίλωση δασικών περιοχών για την οικοδόμηση τουριστικών υποδομών, βεβήλωση αρχαιολογικών χώρων, εξάντληση φυσικών πόρων).
- αύξηση του κόστους ζωής για τους γηγενείς στις τουριστικές περιοχές.
- ανασφάλεια, καθώς ο τουρισμός αποτελεί επισφαλή πηγή οικονομικής ανάπτυξης (π. χ. η πανδημία του κορονοϊού προκάλεσε κρίση στην τουριστική βιομηχανία και αλυσιδωτά οικονομικά προβλήματα στην ελληνική κοινωνία).
- αλλοίωση πολιτιστικής ταυτότητας παραδοσιακών οικισμών με τη δημιουργία χώρων εστίασης και διασκέδασης αποκλειστικά για ξένους.
- προώθηση των τάσεων γεοπλουτισμού, καθώς κάθε τουριστική δραστηριότητα συνδέεται πλέον με την κοινωνική επίδειξη και τη σπατάλη.
- απληστία, οικονομική εκμετάλλευση των τουριστών από ορισμένους επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στον χώρο του τουρισμού και δεν έχουν τουριστική συνείδηση.
- πρόκληση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας: η χρήση ναρκωτικών και η αύξηση των δεικτών εγκληματικότητας εξαιτίας της έλευσης στη χώρα τουριστών με παραβατική συμπεριφορά.
- κατάργηση του αξιακού κώδικα λόγω της ελευθεριότητας των ηθών – οι τουρίστες συχνά προβαίνουν σε ενέργειες που αποτελούν προσβολή της δημόσιας αιδούς.

Απάντηση β' ερωτήματος:

Τρόποι υλοποίησης μοντέλου βιώσιμου τουρισμού:

- υιοθέτηση κατάλληλης τουριστικής πολιτικής και ανάλογου προγραμματισμού. Ειδικότερα: διάθεση των απαραίτητων δαπανών για την τουριστική ανάπτυξη, δημιουργία κατάλληλης τουριστικής υποδομής, παροχή τουριστικών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας, εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού στα σχετικά με τον τουρισμό επαγγέλματα, παροχή κινήτρων για τη διενέργεια δημόσιων ή ιδιωτικών επενδύσεων στον χώρο του τουρισμού.



2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

- επισήμανση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας, όπως είναι οι φυσικές καλλονές, τα πολιτιστικά μνημεία, το κλίμα – έμφαση στα παραπάνω στοιχεία και όχι στην ξέφρενη νυχτερινή διασκέδαση, που προσελκύει τουρίστες χαμηλής μορφωτικής και οικονομικής στάθμης.
- διασφάλιση της τάξης, της ασφάλειας και της πολιτικής σταθερότητας στη χώρα.
- θέσπιση νομοθετικού πλαισίου που θα προωθήσει τον σεβασμό και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος από καταστροφές που προκαλεί η τουριστική ανάπτυξη.
- βελτίωση συγκοινωνιακού και επικοινωνιακού δικτύου, εκσυγχρονισμός λιμανιών, αεροδρομίων, τουριστικών προγραμμάτων.
- απασχόληση στις τουριστικές επιχειρήσεις ατόμων με σπουδές σε τουριστικές σχολές και όχι ερασιτεχνών και ανειδίκευτων υπαλλήλων – κατάλληλη μετεκπαίδευση των ατόμων αυτών με σεμινάρια επαγγελματικής κατάρτισης.
- η αστυνομία να παράσχει προστασία στον γηγενή πληθυσμό από την παραβατική συμπεριφορά των τουριστών αλλά και στους τουρίστες, παρεμποδίζοντας κάθε προσπάθεια των επιχειρηματιών στον τομέα του τουρισμού να τους εκμεταλλευτούν οικονομικά.
- στήριξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, που προσελκύουν τουρίστες υψηλότερης οικονομικής και κοινωνικής στάθμης.
- ενίσχυση κοινωνικού τουρισμού, ώστε να μπορούν και οι φτωχότεροι Έλληνες να απολαμβάνουν ποιοτικές τουριστικές υπηρεσίες στη χώρα τους.
- θέσπιση κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου για τη διασφάλιση των εργασιακών δικαιωμάτων των εργαζομένων στον τομέα του τουρισμού, οι οποίοι συχνά υπαμείβονται, δεν ασφαλίζονται και αναλαμβάνουν εξοντωτικά ωράρια εργασίας.

Επίλογος: Από τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα πως ο τουρισμός είναι μια δραστηριότητα μείζονος σημασίας για τη χώρα μας. Ωστόσο, δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ευκαιρία να εκμεταλλευτούμε οικονομικά τους επισκέπτες της χώρας μας και να αποκομίσουμε τεράστια οικονομικά οφέλη από αυτούς, αλλά ως ευκαιρία να προσφέρουμε υψηλού επιπέδου υπηρεσίες και να διαφημίσουμε τη χώρα μας και τους κατοίκους της στο εξωτερικό. Και ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί, αν υλοποιήσουμε το μοντέλο βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, όπως ακριβώς προτάθηκε παραπάνω.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας και ευελπιστώ τα λόγια μου να αποτελέσουν εφελκυστικό γόνιμο προβληματισμό.